

Prilog 2: Međusobna prava i obaveze klijenta i Banke, kao i obaveze obaveštavanja

Sadržaj

1.	Ugovori sa malim i profesionalnim investitorima	3
2.	Sadržina ugovora sa klijentima	3
2.2	Opšte odredbe.....	3
2.3	Računi finansijskih instrumenata	3
2.4	Namenski novčani račun za investicione i dodatne usluge	4
2.5	Zajedničke odredbe svih ugovora sa klijentom	4
2.5.1	Obaveze klijenta	4
2.5.2	Izjave klijenta	5
2.5.3	Obaveštavanje.....	6
2.5.4	Naknade i troškovi	6
2.5.5	Obaveze Banke.....	7
2.5.6	Elektronska komunikacija sa klijentom	7
2.5.7	Pravila poslovanja i Tarifnik Banke	8
2.5.8	Odbijanje prijema i/ili izvršenja instrukcije i naloga od strane Banke	8
2.5.9	Viša sila i isključenje odgovornosti Banke.....	8
2.5.10	Zaštita podataka i poslovna tajna.....	9
2.5.11	Pritužba klijenta.....	10
2.5.12	Ustupanje	10
2.5.13	Odricanje od imuniteta.....	10
2.5.14	Dvojezični ugovor	10
2.5.15	Primena propisa.....	10
2.6	Ugovor o investicionim i dodatnim uslugama	10
2.7	Ugovor o agentu emisije sa obavezom otkupa – pokroviteljstvo emisije	20
2.8	Ugovor o agentu emisije bez obaveze otkupa	20
2.9	Ugovor o obavljanju poslova market-mejkera	21
2.10	Ugovor o obavljanju poslova investicionog savetnika	21
2.11	Ugovor o obavljanju poslova upravljanja portfoliom	21
2.11.1	Ugovor o diskrecionom upravljanju portfoliom	21
2.11.2	Ugovor o odobravanju kredita investitorima.....	22
2.11.3	Ugovor o omnibus računu.....	22
2.12	Ugovor o pozajmljivanju	23
2.13	Ugovor o pružanju usluga korporativnog agenta	24
2.14	Ugovor o pružanju usluga u postupku sprovođenja ponude za preuzimanje	24

1. Ugovori sa malim i profesionalnim investitorima

Član 1.

Banka koja klijentima pruža bilo koju investicionu uslugu i aktivnost ili dodatnu uslugu („Usluge“), sa klijentima zaključuje pisani ugovor, na papiru ili na nekom drugom trajnom nosaču podataka, kojim se utvrđuju bitna prava i obaveze Banke i klijenta,

Ugovorom se utvrđuju bitna prava i obaveze strana i uključuje sledeće:

- 1) opis Usluga i zavisno od slučaja, prirodu i obim Usluga koje se pružaju;
- 2) prava i obaveze ugovornih strana, pri čemu ista mogu biti utvrđena pozivanjem na druga dokumenta koja su dostupna klijentu;
- 3) u slučaju usluga upravljanja portfoliom, vrste finansijskih instrumenata koji se mogu kupiti i prodati i vrste transakcija koje se mogu izvršiti za račun klijenta, kao i sve zabranjene instrumente ili transakcije;
- 4) opis glavnih svojstava svih usluga koje se pružaju klijentu, uključujući, ulogu društva u pogledu korporativnih delatnosti u vezi sa instrumentima klijenta i uslovima prema kojima će transakcije finansiranja hartija od vrednosti, koje uključuju hartije od vrednosti klijenta, ostvariti povraćaj za klijenta;
- 5) ostale uslove pod kojima Banka pruža Usluge klijentu;
- 6) izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem Pravila poslovanja i Tarifnikom pre zaključenja ugovora.

2. Sadržina ugovora sa klijentima

2.2 Opšte odredbe

Član 2.

Banka zaključuje sa klijentima sve vrste ugovora koji su propisani Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, internim aktima Banke i Pravilima poslovanja, kao i druge vrste ugovora na osnovu kojih pruža klijentu Usluge.

Kada Banka prima naloge klijenata, ugovorne strane su klijent i Banka.

Član 3.

Na osnovu ugovora sa klijentom, Banka je dužna da direktno ili indirektno otvori račun finansijskih instrumenata za klijenta. Klijent nije u obavezi da novčani račun otvori kod Banke, u tom slučaju Banka prilikom pružanja Usluga može koristiti neophodne podatke drugih kreditnih institucija u vezi novčanog računa klijenta.

2.3 Računi finansijskih instrumenata

Član 4.

Banka se obavezuje da, na osnovu ugovora sa klijentom, kod CRHOV-a odnosno Depozitara otvori račun finansijskih instrumenata za klijenta, direktno ili posredstvom drugog člana.

Banka je dužna da vodi svoj sopstveni račun finansijskih instrumenata kod CRHOV-a, odvojeno od finansijskih instrumenata svojih klijenata. Finansijski instrumenti klijenata Banke nisu vlasništvo i ne ulaze u imovinu Banke i ne mogu se koristiti za plaćanje obaveza Banke.

U slučaju nesolventnosti Banke finansijski instrumenti klijenata ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu Banke, niti koristiti za plaćanje obaveza Banke. Banka je dužna da obezbedi da na računu klijenta ima dovoljno finansijskih instrumenata na dan saldiranja transakcije.

2.4 Namenski novčani račun za investicione i dodatne usluge

Član 5.

Banka se obavezuje da, na osnovu ugovora o namenskom novčanom računu za investicione i dodatne usluge sa klijentom, otvori namenski novčani račun za Usluge za klijenta, u odgovarajućoj valuti neophodan za izvršenje transakcija.

Banka je dužna da vodi svoja sopstvena novčana sredstva, odvojeno od novčanih sredstava svojih klijenata. Novčana sredstva klijenata Banke nisu vlasništvo i ne ulaze u imovinu Banke i ne mogu se koristiti za plaćanje obaveza Banke.

U slučaju nesolventnosti Banke novčana sredstva klijenata ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu Banke, niti koristiti za plaćanje obaveza Banke. Banka je dužna da obezbedi da na računu klijenta ima dovoljno novčanih sredstava na dan saldiranja transakcije.

2.5 Zajedničke odredbe svih ugovora sa klijentom

2.5.1 Obaveze klijenta

Član 6.

Banka ima pravo da zahteva od klijenta, a klijent je dužan da:

- 1) pre zaključenja ugovora, stavi na raspolaganje Banci potrebnu dokumentaciju radi identifikacije, kao i da obavesti Banku o svakoj promeni dostavljenih podataka klijenta, koji se registruju kod nadležnog registra privrednih subjekata odnosno kod drugih organa i organizacija u skladu sa pozitivnim propisima, kao i da preduzme sve potrebne radnje radi njihovog usklađivanja, neposredno o nastanku promene, od strane nadležnog registra/ kod drugih organa i organizacija odnosno sa danom prijema rešenja o registraciji tih promena i iste dostavi Banci radi usklađivanja;
- 2) odobri Banci na raspolaganje:
  - a. neophodne informacije i dokumentaciju radi ispravne kategorizacije klijenta;
  - b. finansijske instrumente odnosno novčana sredstva koji su predmet transakcije, po izvršenim nalogima za trgovanje;
  - c. sve neophodne informacije radi ocene podobnosti usluga i finansijskih instrumenata za klijenta, osim u slučajevima kada Banka nije u obavezi da vrši takvu ocenu;
- 3) poštuje odredbe Zakona, podzakonskih akata Komisije i Pravila poslovanja o zabrani manipulacije i zloupotrebe insajderskih informacija prilikom korišćenja investicionih usluga i aktivnosti odnosno dodatnih usluga;
- 4) izvršava obavezu plaćanja provizija i svih drugih naknada Banci u skladu sa ugovorenim provizijama, naknadama i Tarifnikom;

- 5) izvršava i druge obaveze preuzete ugovorom zaključenim sa Bankom, u skladu sa Pravilima poslovanja, Tarifnikom i drugim internim aktima Banke na koja je dao saglasnost potpisivanjem ugovora sa Bankom.

2.5.2 Izjave klijenta

Član 7.

- 1) Klijent izjavljuje:
- a. da će pribaviti svu dokumentaciju (uključujući, ali ne ograničavajući se na punomoćja i ovlašćenja, koja su neophodna prema Zakonu, podzakonskim aktima Komisije, zakonu koji uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država, sa ciljem poboljšanja usaglašenosti poreskih propisa na međunarodnom nivou i primene FATCA propisa i Pravilima poslovanja), a koja je Banci potrebna da bi izvršavala svoje obaveze prema Pravilima poslovanja;
  - b. da snosi odgovornost za sve svoje obaveze prema Banci u skladu sa ugovorom o pružanju investicionih i dodatnih usluga;
  - c. da Račun finansijskih instrumenata i zbirni račun otvoren u Banci ne rezultira bilo kakvim pravima u korist bilo kog trećeg lica, a na teret Banke. U slučaju da postoje takva prava i/ili obaveze nastale po Ugovoru sa klijentom, sva takva prava i/ili obaveze pripadaju klijentu;
  - d. da su sve informacije koje je klijent dostavio Banci u vezi sa računom finansijskih instrumenata, Namenskim računom, kao i investicionim uslugama i aktivnostima potpune i tačne i saglasan je da će obavestiti Banku, ukoliko dođe do izmena u bilo kom takvom podatku i u bilo kom trenutku tokom važenja Ugovora zaključenog sa klijentom;
  - e. da će redovno obavешtavati i dostavljati Banci promenu svih podataka koji se u skladu sa Ugovorom o pružanju investicionih i dodatnih usluga, Pravilima poslovanja i pozitivnim propisima i da je upoznat sa posledicama ukoliko to ne učini u pogledu odgovornosti za moguću štetu koja bi mogla nastati usled neizvršenja ove obaveze;
  - f. da će na zahtev Banke dostaviti bilo koje dodatne podatke koje zahteva bilo koji nadležni organ;
  - g. da nakon što stekne ili raspolaže akcijama na način da neposredno ili posredno dostigne, pređe ili padne ispod 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% prava glasa istog akcionarskog društva čijim se akcijama trguje na regulisanom tržištu, MTP, odnosno drugom odgovarajućem tržištu u zemlji, dužan je da o tome obavesti Banku, Izdavaoca i Komisiju u formi propisanoj Zakonom, odnosno odgovarajućim podzakonskim aktima;
  - h. da na predmetnom zbirnom računu neće čuvati finansijske instrumente poreskih obveznika iz Sjedinjenih Američkih Država;
  - i. da će na poziv Banke dostaviti tražene FATCA obrasce i da prihvata troškove u vezi njihove administracije.

2.5.3 Obaveštavanje

Član 8.

Klijent - izdavalac finansijskih instrumenata dužan je da Banci dostavlja periodični i godišnji izveštaj o svom poslovanju, konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju ukoliko ga sačinjava, redovni godišnji finansijski izveštaj, konsolidovani godišnji finansijski izveštaj ukoliko ga sačinjava, i izveštaj o izvršenoj reviziji.

Klijent iz stava 1. ovog člana dužan je da u pisanoj formi najmanje 21 dan unapred ili, ako to nije moguće, odmah po nastaloj promeni obavesti Banku o:

- (1) izmenama, odnosno dopunama akta o osnivanju i statuta;
- (2) promeni rukovodioca i drugih lica ovlašćenih za poslovanje sa Bankom;
- (3) statusnim promenama;
- (4) sticanju, odnosno prestanku statusa klijenta kod drugog investicionog društva ili banke sa dozvolom za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti;
- (5) povećanju, odnosno smanjenju osnovnog kapitala;
- (6) promeni akcionara sa značajnim učešćem (onih koji imaju više od 5% učešća u kapitalu klijenta);
- (7) postojanju mogućnost da klijent postane ili je već postao insolventan;
- (8) merama koje su prema klijentu preduzete od strane nadležnog organa;
- (9) pokretanju postupka sanacije, stečaja ili likvidacije nad klijentom;
- (10) drugim podacima bitnim za poslove koje Banka obavlja za račun klijenta.

2.5.4 Naknade i troškovi

Član 9.

Klijent je saglasan da Banci plaća naknadu za pružanje Usluga, u skladu sa važećim Tarifnikom. U slučaju da klijent ne izmiri svoje obaveze, ugovorom ovlašćuje Odeljenje tržište kapitala da naplati sva svoja potraživanja bez platnog naloga sa bilo kog računa koji klijent ima otvoren u Banci, nakon čega će Banka klijentu dostaviti obaveštenje o naplati obaveza.

Klijent je saglasan da nadoknadi Banci na njen zahtev, sve troškove, plaćanja, potraživanja, odštete ili obaveze, uključujući i eventualne advokatske troškove, koje Banka može da pretrpi, pod uslovom da proizilaze direktno ili indirektno u vezi sa investicionim uslugama i aktivnostima i dodatnim uslugama Banke i da ne proizilaze iz grubog nemara, prevare ili svesnog propusta Banke. Kada pri obavljanju usluga za klijenta Banka ima i određene stvarne troškove kao što su vanredni ili dodatni troškovi koji su vezani za određeno tržište, finansijski instrument, transakciju, uslugu čuvanja finansijskog instrumenta, refundaciju poreza i ostale troškove koji su povezani sa finansijskim instrumentom u vlasništvu klijenta, troškove oglasa u sredstvima javnog informisanja, vanredni troškovi vezani za izvršavanje instrukcija ili uputstava klijenta, troškovi poštarine, putni troškovi, overavanje dokumenata i slično, klijent je u obavezi da tako nastale troškove refundira u punom iznosu prema ispostavljenim fakturama.

Klijent je dužan da se upozna, sa karakteristikama finansijskog instrumenta, odnosno da li takav finansijski instrument nosi poseban trošak odnosno proviziju, koja nije ugovorena sa Bankom. Banka će postupati u skladu sa instrukcijama/nalozima klijenta, ali ne snosi odgovornost ukoliko se klijent nije upoznao sa dodatnim troškovima odnosno provizijama određenog finansijskog instrumenta.

2.5.5 Obaveze Banke

Član 10.

Banka pruža Usluge za domaća i strana, pravna i fizička lica – klijente Banke.

Banka prilikom pružanja Usluga ima sledeće obaveze prema klijentu:

- 1) pre zaključenja ugovora sa klijentom, potrebno je da omogući klijentu uvid u poslovnim prostorijama Banke namenjenih klijentima, odnosno dostavi obaveštenje o internet stranici na kojoj su objavljena Pravila poslovanja i Tarifnik, a da malom investitoru posebno pruži informacije propisane ovim Pravilima poslovanja, kao i da obavesti klijenta o svakoj promeni tih akata i omogući uvid u izmene tih akata najkasnije sedam dana pre početka primene izmena;
- 2) obavesti klijenta o kategoriji u koju je razvrstan (profesionalni, određeni profesionalni ili mali investitor), nivou zaštite interesa i pravu klijenta da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju u skladu sa ovim Pravilima poslovanja;
- 3) prima i izvršava naloge klijenata za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata u skladu sa ovim Pravilima poslovanja i odredbama politika izvršavanja naloga ili da odbije izvršenje naloga klijenata, ukoliko bi izvršenjem naloga bile prekršene odredbe Zakona ili učinjeno krivično odnosno drugo delo kažnjivo po zakonu;
- 4) izradi profil klijenta radi ocene podobnosti usluga odnosno finansijskih instrumenata za klijenta odnosno da upozori klijenta da nije dužna da izvrši takvu ocenu u skladu sa ovim Pravilima poslovanja;
- 5) obezbedi da Relevantna lica Banke poštuju Zakonom i podzakonskim aktima propisane odredbe o zabrani manipulacije i zloupotrebe insajderskih ili povlašćenih informacija, kao i druga pravila poslovnog ponašanja u poslovanju sa klijentima;
- 6) obezbedi zaštitu finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta, u skladu sa ovim Pravilima poslovanja, podzakonskim aktima i Zakonom;
- 7) obaveštava klijenta o postojanju sukoba interesa između klijenta i Relevantnih lica Banke ili između klijenata međusobno, a koji je od značaja za donošenje investicione odluke klijenta;
- 8) čuva podatke o klijentu, kao poslovnu tajnu Banke;
- 9) izvršava sve druge obaveze preuzete ugovorom zaključenim sa klijentom u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, Pravilima poslovanja i drugim internim aktima banke.

Obaveze Banke zavise od blagovremenog prijema odgovarajućih zahteva, instrukcija, naloga, druge neophodne dokumentacije, kao i prijema potrebne količine novčanih sredstava ili finansijskih instrumenata za zaključenje transakcije.

Banka je odgovorna prema klijentu za sve gubitke ili štetu nastalu zbog neizvršenja, odnosno nepravilnim ili neblagovremenim izvršenjem instrukcije/naloga klijenta, usled njenog grubog nemara, prevare ili svesne povrede svojih dužnosti i obaveza prema Pravilima poslovanja, pri čemu visina vrednosti nastalog gubitka ili štete ne može prelaziti tržišnu vrednost predmetnih finansijskih instrumenata u vreme takvog postupanja

2.5.6 Elektronska komunikacija sa klijentom

Član 11.

Banka blagovremeno, pre pružanja Usluga klijentima ili potencijalnim klijentima dostavlja informacije u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije i ovim Pravilima poslovanja elektronskim putem, i pri tome je dužna da obezbedi da su ispunjeni sledeći uslovi:

ID 11951 Prilog 2: Međusobna prava i obaveze klijenta i Banke, kao i obaveze obaveštavanja	Strana 7 od 24

- 1) da je klijent dostavio Banci važeću elektronsku adresu, što je dokaz da klijent ima redovan pristup internetu i da je dostavljanje primereno;
- 2) da je klijent dao izjavu da izričito pristaje i da je odabrao takav način komunikacije;
- 3) da je klijent elektronskim putem obavešten o adresi internet stranice i mestu gde na istoj može da pristupi relevantnim podacima;
- 4) da se informacije redovno obnavljaju i ažuriraju;
- 5) da su informacije neprekidno dostupne na internet stranici Banke.

2.5.7 Pravila poslovanja i Tarifnik Banke

Član 12.

Ugovor sa klijentom obavezno sadrži odredbu da je sastavni deo ugovora sledeća izjava klijenta:

- 1) da su mu pre zaključenja ugovora bila dostupna Pravila poslovanja i da je upoznat sa njihovim sadržajem;
- 2) da je pre zaključenja ugovora bio upoznat sa Tarifnikom, da je upoznat sa njegovim sadržajem i da u potpunosti prihvata sve odredbe Pravila poslovanja i Tarifnika.

2.5.8 Odbijanje prijema i/ili izvršenja instrukcije i naloga od strane Banke

Član 13.

Banka može odbiti prijem i/ili izvršenje instrukcije klijenta, naloga za prenos i naloga za trgovanje ukoliko:

- a. instrukcija ili nalog nisu u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i Pravilima poslovanja;
- b. kada bi izvršenjem instrukcije ili naloga bilo učinjeno delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj;
- c. nije specijalizovana ili nema tehničke mogućnosti da izvrši konkretnu instrukciju ili nalog o čemu je klijent blagovremeno i unapred obavešten;
- d. instrukcija ili nalog nisu ispravno potpisani od strane klijenta ili ovlašćenog zastupnika klijenta. Smatra se da ispravna instrukcija ili nalog sadrži bitne elemente za izvršenje iste. Bitni elementi su oni podaci koji su potrebni za izvršenje određene vrste transakcije i propisani Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i pravilima CRHOV;
- e. klijent nema dovoljno finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava, za izvršenje instrukcije ili naloga, uključujući i sve ugovorene pripadajuće provizije i naknade;
- f. Izvršenje instrukcije ili naloga bi sa sigurnošću prouzrokovalo štetu Banci.

Kada Banka odbije da primi instrukciju ili nalog klijenta dužna je da o tome obavesti klijenta, odmah, po prijemu instrukcije ili naloga, uz navođenje razloga odbijanja izvršenja u skladu sa Pravilima poslovanja.

2.5.9 Viša sila i isključenje odgovornosti Banke

Član 14.

Banka ne snosi odgovornost za indirektnu ili posledičnu štetu nastalu u slučajevima predviđenim ovim Pravilima poslovanja, kao što su:

- 1) u slučaju gubitaka ili štete klijenta po osnovu investiranja u finansijske instrumente, s obzirom da je klijent upoznat sa rizicima povezanim sa investiranjem u finansijske instrumente, da ih on preuzima i Banka ni u kom slučaju ne odgovara klijentu za štetu nastalu nastupanjem bilo kojeg od navedenih rizika u poslovanju sa finansijskim instrumentima;
- 2) postupanja koja nastanu kao posledica po instrukcijama ili nalogima klijenta;
- 3) ukoliko klijent nije blagovremeno ispostavio ili opozvao instrukciju ili nalog, nije blagovremeno obavestio Banku o promeni svojih kontakt podataka, o promeni lica ovlašćenih za zastupanje, opozivu i/ili promeni punomoći, za radnje ovlašćenog zastupnika klijenta i njegove odluke da kupi i/ili proda finansijske instrumente u ime i za račun klijenta, kao i prilikom svih ostalih aktivnosti koje mogu uticati na blagovremeno i ispravno izvršenje usluga i aktivnosti od strane Banke za klijenta;
- 4) postupka, propusta, nelikvidnosti ili nesolventnosti bilo kog izdavaoca finansijskog instrumenta, investicionog društva, druge kreditne institucije, poslovne banke, CRHOV-a, klirinške kuće, kastodi banke, pada informacionih sistema koji se koriste u procesu pružanja investicionih usluga i aktivnosti i dodatnih usluga (trgovanja, kliringa i saldiranja), ili kašnjenja prilikom kliringa i saldiranja transakcije iz bilo kog drugog razloga, bilo kog učesnika na tržištu i slično;
- 5) ako se uzrok greške desio u drugim institucijama (CRHOV, organizator tržišta i dr.), a Banka je pravilno i blagovremeno postupila ili ako je posledica radnji i odluka državnih organa, Vlade Republike Srbije, Narodne banke Srbije, Komisije, organizatora tržišta, CRHOV i drugih nadležnih institucija;
- 6) vanrednih okolnosti na koje Banka nije mogla uticati, koje su van kontrole Banke, i kod kojih nije razumno očekivati od Banke da je mogla u vreme zaključenja ugovora/transakcije da predvidi te okolnosti, niti da je mogla da ih spreči, prevaziđe, izbegne, utiče ili otkloni posledice tih okolnosti (slučaj više sile, kao što su, ali se njima ne ograničavajući rat, oružani sukob, građanski nemiri, štrajk, revolucija, terorizam, politički nemiri, prirodne katastrofe, pandemija, duži prekid u snabdevanju električnom energijom, prekid internet veza i slično).

Član 15.

Klijent je odgovoran za štetu:

- 1) ukoliko se ispostavi da dostavljeni podaci i dokumentacija uz instrukciju ili nalog nisu tačni i verodostojni;
- 2) zbog nepridržavanja odredbi utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, Pravilima poslovanja, kao i drugih zakonskih propisa;
- 3) koju je Banka pretrpela ukoliko klijent ispostavi nepokriveni nalog ili instrukciju;
- 4) ukoliko je naneo štetu namerno ili nepažnjom;
- 5) koja je nastala propustima klijenta;
- 6) ukoliko je zloupotrebom postigao cilj koji je zakonski zabranjen, kao i zloupotrebom naneo štetu Banci ili poslovanju Banke.

2.5.10 Zaštita podataka i poslovna tajna

Član 16.

Banka se u svom poslovanju pridržava čuvanja bankarske tajne u skladu sa zakonom. Banka će dosledno štiti tajnost transakcija, usluga kao i podataka o klijentu.

Banka čuva dostavljene podatke klijenta kao poslovnu tajnu u svemu u skladu sa Pravilima poslovanja i primenljivim propisima.

Član 17.

Banka prilikom pružanja investicionih usluga i aktivnosti i dodatnih usluga obrađuje određene podatke o ličnosti klijenata i potencijalnih klijenata i drugih fizičkih lica u skladu sa Politikom Zaštite podataka o ličnosti Banke, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i drugim propisima kojima se uređuje obrada podataka, kao i ovim Pravilima poslovanja.

Lice na koje se podaci odnose može se informisati o svojim pravima po osnovu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i ostvariti ih u skladu sa Politikom zaštite podataka o ličnosti koja je dostupna na internet stranici Banke.

2.5.11 Pritužba klijenta

Član 18.

Klijent podnosi pritužbu Banci u vezi sa izvršenjem Usluga u skladu sa Pravilima poslovanja.

2.5.12 Ustupanje

Član 19.

Ugovor zaključen sa klijentom po osnovu pružanja Usluga iz Pravila poslovanja, kao i sva prava i obaveze po tom ugovoru, ugovorne strane ne mogu ustupati, delegirati niti preneti na bilo koji način bez prethodno pribavljene pisane saglasnosti druge strane.

2.5.13 Odricanje od imuniteta

Član 20.

Klijent se odriče bilo kakvog imuniteta po osnovu suvereniteta ili po bilo kom drugom osnovu na koji može imati pravo da se pozove.

2.5.14 Dvojezični ugovor

Član 21.

Ukoliko je bilo koji ugovor sa klijentom sačinjen kao dvojezični dokument, u slučaju neslaganja srpskog i engleskog teksta Ugovora, merodavan je sadržaj na srpskom jeziku.

2.5.15 Primena propisa

Član 22.

Na sve što nije regulisano ugovorom primenjivaće se Zakon, podzakonska akta Komisije, Pravila poslovanja, interna akta Banke, pravilnici CRHOV i organizatora tržišta, odredbe Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao i drugi zakoni i podzakonski akti Republike Srbije.

2.6 Ugovor o investicionim i dodatnim uslugama

Član 23.

Banka obavlja Usluge na osnovu zaključenog ugovora sa klijentom, u pisanom obliku, na papiru ili na nekom drugom trajnom nosaču podataka, pre prijema prvog zahteva, instrukcije ili naloga klijenta.

Ugovorom sa klijentom Banka se obavezuje da će pružati Usluge za račun klijenta, pružati usluge kupovine i prodaje finansijskih instrumenata na osnovu naloga klijenta, izvršiti naloge za prenos na osnovu instrukcije/naloga za prenos klijenta, a klijent se obavezuje da će Banci za tu uslugu platiti ugovorenu proviziju i naknadu.

Ugovorom o investicionim i dodatnim uslugama, kao i ovim Pravilima poslovanja koja su sastavni deo Ugovora, koji Banka zaključuje sa klijentom uređuje se:

- 1) postupak otvaranja i vođenja novčanog računa za Usluge;
- 2) postupak otvaranja i vođenja računa finansijskih instrumenata za domaće i/ili inostrano tržište;
- 3) postupak prijema i prenosa naloga klijenata koji se odnose na kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata i izvršenje naloga za račun klijenta, naloga za prenos prava iz finansijskih instrumenata, kao i svih dodatnih usluga u vezi sa tim;
- 4) postupak čuvanja i administriranja finansijskih instrumenata, novčanih sredstava u ime i za račun klijenta odnosno u ime Banke, a za račun klijenta, kada Banka pruža te usluge klijentu.

Zaključenjem ugovora o pružanju investicionih i dodatnih usluga, klijent je saglasan da:

A. Banka otvori, administrira i vodi **namenski novčani račun za investicione i dodatne usluge sa finansijskim instrumentima** (u daljem tekstu: Namenski račun):

- 1) Ugovor o pružanju investicionih i dodatnih usluga sadrži brojeve Namenskog računa klijenta sa iskazanim valutama;
- 2) Na deponovana sredstva Banka ne obračunava i ne plaća kamatu. Banka garantuje za sigurnost novčanog potraživanja, dok su novčana sredstva osigurana u slučajevima predviđenim Zakonom. Namenski račun se ne može koristiti za bilo koja druga plaćanja osim za plaćanja koja proizilaze iz pružene Usluge. Banka će naplaćivati, primati i uplaćivati na Namenske račune klijenta sva plaćanja (kapital, prihod, kamate i drugi prihodi) i isplate preduzimajući sve neophodne radnje;
- 3) Banka preko Namenskog računa vrši obračun i saldiranje transakcija sa finansijskim instrumentima, što podrazumeva:
  - (1) za domaće tržište, prenos sredstava prema specifikaciji transakcija primljenih od CRHOV-a, u skladu sa pravnim aktima CRHOV. Banka po ispostavljenom nalogu za trgovanje odnosno nalogu za prenos klijenta vrši obračun i saldiranje transakcija, kao i na osnovu instrukcije ili naloga za saldiranje klijenta;
  - (2) za strana tržišta, klijent ovlašćuje Banku da vrši saldiranje sredstava u skladu sa dostavljenim nalogom za saldiranje. Za potrebe saldiranja transakcija u odgovarajućoj valuti, klijent je saglasan da će Banka izvršiti otkup ili prodaju, dinarskih ili deviznih sredstava, sa bilo kog novčanog računa klijenta u Banci, u iznosu koji je potreban za pokriće realizovane transakcije. Klijent je saglasan da ne može raspolagati sredstvima na Namenskom računu otvorenom po ovom Ugovoru, ukoliko su sredstva potrebna za pokriće naloga kupovine i/ili realizovane transakcije;
- 4) Banka izveštava klijenta o stanju i prometu na Namenskom računu na zahtev klijenta;

- 5) Banka se obavezuje da na zahtev klijenta izda Potvrdu o raspoloživim sredstvima na Namenskom računu radi kupovine finansijskih instrumenata na način koji je definisan za komunikaciju sa klijentom;
- 6) Klijent se obavezuje da Banci plati sve provizije, naknade, troškove i druge obaveze u skladu sa važećim Tarifnikom. Zaključenjem ovog Ugovora, klijent ovlašćuje Odeljenje tržište kapitala da iznos provizija, naknada, troškova i drugih dospelih potraživanja, kao i drugih neizmirenih obaveza može naplatiti bez platnog naloga sa bilo kog računa koji klijent ima otvoren kod Banke, nakon čega će Banka klijentu dostaviti obaveštenje o naplati obaveza;
- 7) Klijent može slobodno raspolagati sredstvima na Namenskom računu, samo ukoliko Banka prethodno utvrdi da klijent nema aktivnih i nerealizovanih naloga za kupovinu, kao i u slučaju da nije imao aktivnosti u vezi sa izvršenim, a nesaldiranim transakcijama;
- 8) Sredstva na Namenskom računu mogu se koristiti samo za plaćanje obaveza u vezi sa Uslugama, ne mogu se koristiti za plaćanje obaveza drugog lica, niti mogu biti predmet prinudne naplate;
- 9) Banka je dužna da kontroliše da na Namenskom računu klijenta ima dovoljno sredstava na dan saldiranja transakcije;
- 10) Banka će izvršavati sva plaćanja u potpunosti bez bilo kakvih odbijanja ili zadržavanja osim onih zadržavanja koja su u skladu sa zakonskim propisima ili su u skladu sa instrukcijama;
- 11) Pre ispostavljanja instrukcije ili naloga, klijent mora imati na Namenskom računu dovoljnu količinu novčanih sredstava, na način da je instrukcija ili nalog uključujući i pripadajuće novčane provizije transakcije pokriven sa novčanim sredstvima u „*netting*“-u odnosno dozvoljeno je da klijent u svoje pozicije uračunava novčana sredstva za već izvršene transakcije, a nesaldirana novčana sredstva;
- 12) Ukoliko na Namenskom računu klijenta nema iznosa dovoljnog za pokriće transakcije u odgovarajućoj valuti, Banka istu može obezbediti konverzijom iznosa sa drugih novčanih računa klijenta primenom kursa iz zvanične kursne liste Banke na dan konverzije, u skladu sa Opštim uslovima poslovanja Banke dostupnim u ekspoziturama Banke i na internet stranici Banke. U pojedinačnim situacijama kada je tako ugovoreno sa klijentom ili na zahtev klijenta, prilikom konverzije valuta Banka može primeniti povoljniji kurs u odnosu na njenu zvaničnu kursnu listu;
- 13) Radi plaćanja saldiranja transakcija i drugih obaveza iz transakcija sa finansijskim instrumentima, Banka neće deponovati klijentova novčana sredstva kod Depozitara, već će obezbeđivati kod Depozitara dovoljno novčanih sredstava sa svojih računa, a zaduživaće klijentove Novčane račune u Banci srazmerno naplaćenim iznosima od strane Depozitara uvećano za ugovorene tarife. Banka redovno vrši spravnjivanje između računa za inostrana tržišta u svojim evidencijama i evidencijama kod Depozitara;
- 14) Za pružene usluge na inostranim tržištima, Banka plaća naknade svom Depozitaru kao dobavljaču. U zavisnosti od kretanja cene usluge koju, kao trošak Banka plaća svom Depozitaru,

mogu se menjati tarife prema klijentu za pojedinačno ili sva inostrana tržišta o čemu Banka informiše klijenta;

- 15) Ukoliko je potrebno da se klijentova novčana sredstva deponuju u inostranstvu kod centralne banke, kreditne institucije odnosno banke ili u drugoj ovlašćenoj instituciji, Banka je dužna da obezbedi da se ta novčana sredstva vode na računu ili računima odvojeno od računa koji pripada Banci;
- 16) Banka čuva kao poslovnu tajnu određene podatke u skladu sa Zajedničkim odredbama svih ugovora sa klijentima iz tačke 2.5 ovog Priloga 2 (u daljem tekstu: „Zajedničke odredbe“), odnosno Pravilima poslovanja, zakonima i propisima;
- 17) Banka, kao i grupa kojoj pripada obrađuje podatke o ličnosti u skladu sa Zajedničkim odredbama, odnosno Pravilima poslovanja, drugim aktima Banke, Zakonom i drugim propisima.

B. Banka otvara, administrira i vodi **račun finansijskih instrumenata** za Usluge sa finansijskim instrumentima u svom informacionom sistemu i CRHOV-u, u ime i za račun klijenta, preko koga će biti izvršavane transakcije na domaćem i/ili inostranom tržištu, kao i pružene dodatne usluge sa finansijskim instrumentima vezano za njegova prava i obaveze koje proističu iz finansijskih instrumenata, a koje su definisane Zakonom; Banka takođe pruža usluge otvaranja i administriranja **zbirnog računa za finansijske instrumente**, u ime Banke a za račun klijenta koji Banka otvara u svom informacionom sistemu i u CRHOV, kao i račun u svom informacionom sistemu namenjen čuvanju i administriranju finansijskih instrumenata na stranim tržištima preko kojih će se izvršavati transakcije, kao i pružene dodatne usluge sa finansijskim instrumentima vezano za njegova prava i obaveze koje proističu iz finansijskih instrumenata, a koje su definisane Zakonom;

- 1) Ugovor o pružanju investicionih i dodatnih usluga sadrži brojeve računa finansijskih Instrumenata;
- 2) Ugovor o pružanju investicionih i dodatnih usluga sadrži brojeve zbirnih računa;
- 3) Banka čuva i vodi na posebnom računu finansijskih instrumenata i/ili zbirnom računu imovinu klijenta u skladu sa Zajedničkim odredbama, odnosno Pravilima poslovanja;
- 4) Finansijski instrumenti na računu finansijskih instrumenata i zbirnom računu nisu vlasništvo i ne ulaze u imovinu Banke, ne mogu se uključiti u likvidacionu ili stečajnu masu Banke i ne mogu se koristiti za plaćanje obaveza Banke prema poveriocima;
- 5) Banka vodi odgovarajuću evidenciju o finansijskim instrumentima koji se čuvaju i vode na računu finansijskih instrumenata i/ili zbirnom računu, i transakcijama izvršenim preko računa i informiše klijenta o stanju i prometu na računu na zahtev klijenta;
- 6) Klijent imenuje Banku da čuva i administrira finansijske instrumente koji pripadaju klijentu. Klijent može raspolagati finansijskim instrumentima, isključivo davanjem instrukcije ili naloga Banci. Instrukcije ili nalozi dati od strane uredno identifikovanog punomoćnika smatraće se kao da su dati od strane klijenta. Klijent je odgovoran za tačnost i potpunost podataka u

instrukcijama, kao i za sve posledice koje mogu proisteći u slučaju davanja netačnih ili nepotpunih instrukcija;

- 7) Klijent će davati instrukcije ili naloge na standardizovanom obrascu Banke i to neposredno, putem pošte, SWIFT-om, u ekspozituri Banke ili eMailom odnosno na načine predviđene Pravilima poslovanja. Prilikom elektronske komunikacije klijent može komunicirati isključivo sa registrovanih elektronskih adresa, u suprotnom Banka ne može sprovesti instrukciju ili nalog, pre nego što ispita verodostojnost elektronske adrese, a pre izvršenja instrukcije ili naloga. Instrukcije dostavljene SWIFT-om, moraju biti u skladu sa međunarodnim SWIFT standardima. Smatra se da je ispravna instrukcija ona koja sadrži bitne elemente za izvršenje iste. Bitni elementi instrukcije su oni podaci koji su potrebni za izvršenje određene vrste transakcije. Instrukcija može da sadrži posebne izjave klijenta (u delu napomene) u vezi sa prenosom ili raspolaganjem finansijskih instrumenata, ako izjavu zahteva Banka ili je propisana zakonskom regulativom;
- 8) Banka pristupa inostranim tržištima posredstvom zaključenih ugovora sa finansijskim institucijama (Depozitarima) koji imaju direktan ili indirektan pristup inostranom tržištu;
- 9) Banka se obavezuje da za račun klijenta, po ovom Ugovoru obavlja sledeće usluge:
  - a. čuvanje finansijskih instrumenata,
  - b. administriranje finansijskih instrumenata odnosno kliring i saldiranje transakcija sa plaćanjem (DvP, RvP), kao i izvršavanje transakcija bez plaćanja (DF, RF),
  - c. deponovanje u javnoj ponudi i prenos na kontrolnog akcionara prema Pravilima poslovanja CRHOV,
  - d. naplata prihoda koja proističu iz finansijskih instrumenata (dividende, glavnice, kamate, kuponi i ostali prihodi),
  - e. izveštavanje klijenta o stanju i prometu računu finansijskih instrumenata i zbirnom računu;
- 10) Banka čuva i vodi sve finansijske instrumente klijenta odvojeno od imovine koja pripada Banci ili drugim klijentima Banke;
- 11) Banka postupa po instrukcijama ili nalogima bez obaveze da proverava vlasništvo finansijskih instrumenata, koji se vode na računu finansijskih instrumenata i/ili zbirnom računu, vodi posebnu evidenciju i račune kako bi omogućila da u bilo koje vreme i bez odlaganja razlikuje finansijske instrumente jednog klijenta od finansijskih instrumenata drugog klijenta, kao i od sopstvene imovine. Banka vodi račun i evidenciju na način koji obezbeđuje njihovu tačnost, a naročito usklađenost sa finansijskim instrumentima;
- 12) Banka će saldirati sve transakcije sa finansijskim instrumentima preko računa finansijskih instrumenata i/ili zbirnog računa otvorenog po ovom Ugovoru, na osnovu Pravila poslovanja, internih akata Banke i podzakonskih akata CRHOV i pravilima Depozitara u skladu sa međunarodnim standardima;
- 13) Prilikom trgovanja finansijskim instrumentima, klijent je u obavezi da navede broj računa finansijskih instrumenata, a u cilju pravilnog izvršenja trgovanja i saldiranja transakcija. U slučaju da klijent ne izvrši navedenu obavezu, Banka neće biti u mogućnosti da prihvati i izvrši klijentovu transakciju;

- 14) Banka je dužna da kontroliše da na računu finansijskih instrumenata i/ili zbirnom računu klijenta ima dovoljno finansijskih instrumenata na dan saldiranja transakcije;
- 15) Pre ispostavljanja instrukcije ili naloga, klijent mora na računu finansijskih instrumenata ili zbirnom računu imati dovoljnu količinu finansijskih instrumenata, na način da je instrukcija ili nalog pokriven sa finansijskim instrumentima u „*netting*“-u odnosno dozvoljeno je da klijent u svoje pozicije uračunava, već izvršene transakcije, a nesaldirane finansijske instrumente;
- 16) Na osnovu instrukcije ili naloga klijenta, Banka će izvršavati prenos prava, kao i upis i brisanja prava trećih lica na njegovim finansijskim instrumentima, na osnovu primljene i relevantne dokumentacije, a u skladu sa Zakonom, Pravilima poslovanja, podzakonskim aktima Komisije i CRHOV, kao drugim internim aktima Banke;
- 17) Obaveze Banke zavise od blagovremenog prijema odgovarajućih zahteva, instrukcija, naloga, druge neophodne dokumentacije i prijema potrebne količine finansijskih instrumenata za zaključene transakcije;
- 18) Banka je u obavezi da ispuni obaveze u skladu sa instrukcijama ili nalogima klijenta, koji nisu u suprotnosti sa odredbama Pravila poslovanja. Klijent potvrđuje i saglasan je da Banka nije u obavezi da nadzire usklađenost klijenta sa bilo kojim ograničenjima po osnovu ovog Ugovora zaključenog sa klijentom;
- 19) Slučajevi više sile i isključenja odgovornosti Banke utvrđeni su u Zajedničkim odredbama;
- 20) Slučajevi kada je klijent odgovoran za štetu Banci utvrđeni su u Zajedničkim odredbama;
- 21) Klijent daje Banci izjave sadržane u Zajedničkim odredbama;
- 22) Banka može odbiti prijem instrukcije, naloga za prenos i naloga za trgovanje u skladu sa Zajedničkim odredbama i Pravilima poslovanja;
- 23) Banka će na dan naplate-dospeća, zaduživati novčani račun klijenta i za sve (*engl. "pass through"*) naknade, kao naknade trećeg lica na koju se klijent obavezao sticanjem određenog finansijskog instrumenta (kao što su ADR/GDR i druge naknade definisane od strane izdavaoca/administratora finansijskog instrumenta ili drugih učesnika na tržištu). Ovakve naknade ne potiču iz ovog ugovornog odnosa Banka - Klijent i ne mogu se tretirati kao naknade za usluge Banke ili njenog Depozitara. Naknade ove vrste definiše izdavalac/administrator finansijskog instrumenta utvrđivanjem iznosa po jedinici na teret svakog imaoca-vlasnika, koji na određeni datum evidentiranja (*engl. „record date“*), bude posedovao predmetni finansijski instrument. Postupkom sticanja finansijskog instrumenta, klijent se obavezuje da plaća i pripadajuće naknade trećeg lica koju takav instrument nosi. Banka nema uticaj na definisanje i učestalost naplate naknada trećih lica. Na dan prijema obaveštenja Depozitara o zaduženju računa Banke, vrši se saglasno zaduženje računa klijenta koji je na dan evidentiranja (*engl. „record date“*) posedovao predmetni finansijski instrument na svom računu u Banci. U slučaju da klijent na svojim računima u Banci nema dovoljno sredstava za pokriće naknade, Banka obavestiti klijenta o obavezi izmirenja naknade i njenom osnovu, dok u slučaju odbijanja

plaćanja naknade od strane klijenta, Banka ima pravo da naplati naknade treće strane pokretanjem postupka pred nadležnim sudom;

- 24) Banka ima pravo da u ime klijenta poveri na čuvanje i administriranje finansijske instrumente koji se vode kod Banke na račun otvoren kod stranog Depozitara u inostranstvu pod uslovom da Depozitar podleže posebnoj regulativi i nadzorima, koji se odnose na čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata u državi Depozitara. Banka uzima u obzir stručnost i tržišnu reputaciju Depozitara, kao i sve regulatorne zahteve koji mogu negativno da se odraze na prava klijenta. Račun otvoren kod Depozitara za klijenta se vodi na imenu Banke, a za njegov račun. Banka preduzima neophodne mere da obezbedi da se svi finansijski instrumenti klijenta koji se čuvaju i administriraju kod Depozitara mogu razlikovati od finansijskih instrumenata koji pripadaju Banci i Depozitaru;
- 25) Klijent komunicira direktno sa Bankom, bez obzira na postojanja Depozitara;
- 26) Klijent je saglasan da za inostrane finansijske instrumente od Banke prima obaveštenja na engleskom jeziku ili jeziku koji se zvanično koristi na tržištu predmetnog finansijskog instrumenta. Ukoliko je potrebno, klijent sam organizuje o svom trošku prevod dokumenta. U cilju očuvanja tačnosti i verodostojnosti informacija, Banka ne prevodi primljena obaveštenja od Depozitara, već ih prilagođava nazivu računa, raspoloživoj količini instrumenta i prosleđuje klijentima;
- 27) Banka će, u skladu sa raspoloživim i dostupnim informacijama, identifikovati iz zvaničnih izvora sve korporativne aktivnosti (skupštine akcionara koje uključuju pravo glasa, prava, dodatne emisije, podele akcija, spajanja, tenderske ponude, konverzije, otkupe i slično) i obavestiće klijenta shodno saznanjima. Za domaće korporativne aktivnosti, Banka prikuplja informacije iz dostupnih javnih izvora (informacije CRHOV i Beogradske berze), a za korporativne aktivnosti u inostranstvu Banka prima obaveštenja od svog Depozitara. Banka ne snosi odgovornost za ne dostavljanje obaveštavanja ili kasno obaveštavanje, od strane izdavaoca, CRHOV, Beogradske berze ili Depozitara, ali će uzeti u obzir svaki propust kod preispitivanja podobnosti Depozitara;
- 28) Banka će na osnovu zahteva klijenta i punomoćja zastupati klijenta - akcionara na skupštinama akcionarskog društva čiji je akcionar, dostavljati informacije u vezi dividendi klijentima i u njihovo ime informacije potrebne za isplatu dividende izdavaocima i slične radnje;
- 29) Banka nije odgovorna ukoliko kompanija (izdavalac finansijskog instrumenta) ne prihvati punomoćja i druge obrasce koje je dostavila po instrukciji ili nalogu klijenta za finansijske instrumente koji se vode na Računu finansijskih instrumenata ili zbirnom računu. Banka ne garantuje primenu bilateralnih međudržavnih sporazuma o izbegavanju dvostrukog oporezivanja za finansijske instrumente klijenta na zbirnim ili računima finansijskih instrumenata;
- 30) Ukoliko klijent, odnosno stvarni vlasnik finansijskog instrumenta na zbirnom računu pokreće sudski spor protiv treće strane, isti se neće voditi u ime Banke, Banka neće biti učesnik niti strana u sporu. Na zahtev klijenta, Banka će izdati potvrdu koja sadrži njegove identifikacione podatke i stanje na računu. Dalje aktivnosti dokumentovanja zakonitog imaoca su obaveza klijenta;

- 31) Finansijski instrumenti koji se vode kod Depozitara na računima finansijskih instrumenata su u nadležnosti zakonodavstva drugih država i shodno tome prava klijenata koja proističu iz finansijskih instrumenata mogu se razlikovati u zavisnosti od nadležnog zakonodavstva koje se primenjuje;
- 32) Banka izjavljuje da neće koristiti pravo poravnanja i/ili zaloge u odnosu na finansijske instrumente u pogledu naplate potraživanja u korist trećih lica, osim ako je postojanje takvog prava nužno, u skladu sa zakonima Republike Srbije ili je nužan kao uslov za učestvovanje na lokalnom tržištu;
- 33) Finansijski instrumenti na zbirnom računu ne mogu biti predmet zaloge i poklona. Finansijski instrumenti sa zbirnog računa mogu se preneti na novog imaooca podnošenjem odgovarajuće dokumentacije iz pravosnažnih sudskih rešenja (o nasleđivanju i dr), odnosno likvidaciji pravnog lica;
- 34) Banka ne pruža usluge poreskog savetovanja klijentima, niti garantuje mogućnost povraćaja poreza, kao ni primenu poreskih stopa shodno potpisanim međudržavnim bilateralnim sporazumima u vezi poreskih pitanja;
- 35) Banka vodi posebnu evidenciju i zbirni(e) račun(e) kako bi omogućila da u bilo koje vreme i bez odlaganja razlikuje imovinu vođenu za jednog klijenta od imovine drugog klijenta, kao i od sopstvene imovine, Banka će evidentirati finansijske instrumente koji se vode na zbirnom računu, kao i na računu za inostrana tržišta, u skladu sa instrukcijama ili nalogima klijenta pod uslovom da su plaćene sve naknade, troškovi i takse koje se obavezno plaćaju u tu svrhu, a u cilju omogućavanja takve evidencije;
- 36) Banka vodi evidenciju o finansijskim instrumentima u svom informacionom sistemu, vodi svoju evidenciju na način koji obezbeđuje njihovu tačnost, a naročito usklađenost sa imovinom koja se čuva i vodi za klijenta u CRHOV i/ili kod Depozitara ili Centralnog depozitara hartija od vrednosti, prema njihovim pravilima i ugovorima, a ukoliko to nije moguće, onda kako se zahteva prema lokalnom zakonu ili tržišnoj praksi;
- 37) Banka preduzima i sve potrebne mere da umanja rizik od gubitka ili umanjenja vrednosti imovine po ovom Ugovoru, ili prava u vezi sa tom imovinom nastalom kao rezultat zloupotrebe, prevare, lošeg administriranja, neadekvatnog vođenja evidencije ili nemara;
- 38) Nivo, kvalitet i cena ovih usluga, koje Banka pruža klijentima direktno zavisi od nivoa i kvaliteta usluga koje Banka dobija od svojih Depozitara;
- 39) Dostupnost pojedinih inostranih tržišta za klijente Banke, zavisi od nivoa usluga i tržišta koje, u svojstvu dobavljača, pokriva njen Depozitar. Spisak dostupnih tržišta klijent može proveriti na internet stranici Banke ili slanjem direktnog upita neposredno, telefonskim ili elektronskim putem;
- 40) Inostrani finansijski instrumenti klijenata Banke čuvaju se na računima finansijskih instrumenata, odnosno na zbirnim računima, kod odabranih Depozitara, koji posredno (preko mreže svojih Depozitara) ili neposredno (članstvom kod Centralnog depozitara) imaju pristup određenim tržištima;
- 41) Banka vodi odgovarajuću evidenciju o imovini koja se vodi na zbirnim računima i transakcijama izvršenim preko zbirnog računa i informiše klijenta o imovini na zahtev klijenta, a najmanje

jednom godišnje. Banka će periodično dostavljati klijentu izvode sa računa finansijskih instrumenata i zbirnog računa obezbeđujući tako podatke o imovini koja se nalazi na klijentovom računu;

- 42) Banka će uložiti razumne napore da obavesti klijenta o bilo kojim izmenama u zakonima, regulativi i praksama Republike Srbije, a koje mogu prema mišljenju Banke da utiču na usluge koje pruža Banka u skladu ovim Ugovorom. Međutim, obaveštenja Banke ili bilo koje tumačenje zakonske regulative ne predstavljaju pravni savet niti na bilo koji način klijent treba da ih tretira kao takve;
- 43) Banka je dužna da nakon realizovane instrukcije za korporativnu aktivnost, obezbedi i dostavi klijentu relevantne informacije i podatke koji su traženi iz primljene instrukcije za korporativnu aktivnost, ukoliko se instrukcija izvršava preko Depozitara, Banka će obavestiti klijenta o izvršenju instrukcije od strane Depozitara u skladu sa primljenom instrukcijom;

C Banka pruža usluge po nalogu i za račun klijenta, u postupku **posredovanja u kupovini i prodaji finansijskih instrumenata** na regulisanom tržištu, odnosno multilateralnoj platformi (u daljem tekstu: MTP), organizovanoj trgovačkoj platformi (u daljem tekstu: OTP), vanberzanskom tržištu (u daljem tekstu: OTC) odnosno drugom odgovarajućem tržištu, a u skladu sa Zakonom, zakonskom regulativom, podzakonskim aktima Komisije, aktima CRHOV, Beogradske berze a.d. Beograd, aktima drugog organizatora tržišta, drugim merodavnim propisima i Pravilima poslovanja i Tarifnikom;

- 1) Klijent i Banka su saglasni da se informacije i obaveštenja o prijemu naloga, izvršavanju naloga, izmenama Pravila poslovanja, Tarifnika, kao i svim ostalim bitnim podacima i informacijama dostavljaju na način naveden prilikom kategorizacije klijenta;
- 2) Zaključenjem ugovora, klijent potvrđuje da je upoznat sa Pravilima poslovanja i da je svestan rizika povezanih sa tržištem kapitala i da mu je Banka stavila na raspolaganje informacije na zadovoljavajući način;
- 3) Profesionalni investitor i određeni profesionalni investitor potvrđuje da poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika navedenim u Pravilima poslovanja, kao i da kod donošenja odluka o kupovini odnosno prodaji finansijskih instrumenata stalno treba voditi računa o navedenim rizicima. Mali investitor potvrđuje da je upoznat da postoje opšti rizici i posebni rizici koji su karakteristični za pojedine vrste finansijskih instrumenata. Mali investitor potvrđuje da su mu dostupne detaljne informacije o vrstama rizika navedene u Informacijama koje se pružaju klijentu i da je upoznat sa drugim značajnim informacijama koje se odnose na trgovanje finansijskim instrumentima;
- 4) Davanjem naloga, klijent preuzima rizike finansijskog instrumenta koji su navedene u Pravilima poslovanja, kao i druge rizike iz finansijskog instrumenta koji mogu nastati prema klijentu – imaoću finansijskog instrumenta. Banka ni u kojem slučaju ne odgovara klijentu za štetu nastalu nastupanjem bilo kojeg od navedenih rizika u poslovanju sa finansijskim instrumentima;
- 5) Klijent se obavezuje da:
  - a. prilikom zaključenja ugovora dostavi neophodnu dokumentaciju i informacije potrebne za sticanje statusa klijenta;

- b. prijavljuje kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata ispostavljanjem naloga u skladu sa Pravilima poslovanja;
- c. obavesti Banku o svim nastalim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu kategorije klijenta;
- d. uz nalog za prodaju finansijskih instrumenata, deponuje finansijske instrumente ili dostavi potvrdu o vlasništvu nad finansijskim instrumentima koje ima nameru da prodaje;
- e. uz nalog za kupovinu finansijskih instrumenata dostavi Banci dokaz da raspolaže sredstvima za kupovinu finansijskih instrumenata – potvrdu kreditne institucije o uplaćenom depozitu na Namenskom računu ili izvod sa računa;
- f. obavesti Banku bez odlaganja pisanim putem o svakoj izmeni bilo kog podatka koji je naveden u ugovoru, ili koji je dostavljen Banci prilikom zaključenja ugovora, kao i svim izmenama vezano za podatke o poslovnoj banci klijenta. Klijent je dužan da dostavi Banci kopije potrebnih dokumenata kojima se dokazuje njihova izmena. U protivnom, Banka će kao važeće podatke smatrati poslednje podatke koje je primila od klijenta, te ne odgovara klijentu za nastalu štetu do koje bi moglo doći zbog činjenice da se klijent nije pridržavao ugovora i Pravila poslovanja;
- g. Banci na njen zahtev dostavi sve druge informacije, podatke i izveštaje koje Banka smatra bitnim za zaštitu javnih interesa i interesa klijenta;
- h. na vreme, odnosno u skladu sa Pravilima poslovanja, izdaje naloge za trgovanje ili opoziv naloga; u suprotnom Banka ne odgovara za realizaciju istih;
- i. u slučaju prodaje finansijskih instrumenata koje se nalaze na računu kod drugog člana CRHOV kod koga se vode finansijski instrumenti, klijent je u obavezi da pre ispostavljanja naloga prodaje dostavi Banci izvod sa stanjem na računu finansijskih instrumenata na dan ispostavljanja naloga i saglasnost depozitara finansijskih instrumenata da klijent nema ispostavljene naloge prodaje za isti finansijski instrument. Klijent je dužan da pre povlačenja novčanih sredstava sa namenskog računa kod poslovne banke i finansijskih instrumenata sa računa finansijskih instrumenata dostavi potvrdu te banke da nema nerealizovanih naloga kupovine odnosno prodaje prilikom povlačenja finansijskih instrumenata sa računa;

6) Klijent ovlašćuje Banku da:

- a. u skladu sa nalogom klijenta vrši prenos prava i upis prava po osnovu finansijskih instrumenata na odgovarajući račun klijenta, odnosno da vrši isplate i uplate na novčani račun klijenta po osnovu kupovine i prodaje tih finansijskih instrumenata;
- b. može sve naloge za trgovanje inostranim finansijskim instrumentima da realizuje preko uslužnog investicionog društva (posrednika) i Depozitara u inostranstvu sa kojim Banka ima zaključen ugovor;
- c. može kod inostranog Depozitara otvoriti potrebne račune, koji se vode u ime Banke, a za račun klijenta, na kome će se voditi inostrani finansijski instrumenti i novčana sredstva klijenata. Preko ovog računa će se vršiti saldiranja (novca i finansijskih instrumenata) na osnovu naloga klijenta.

Na ugovor o pružanju investicionih i dodatnih usluga, u zavisnosti od usluga koje Banka pruža klijentu shodno se primenjuju Zajedničke odredbe i gore navedene odredbe kojima se reguliše pružanje određene usluge klijentu.

2.7 Ugovor o agentu emisije sa obavezom otkupa – pokroviteljstvo emisije

Član 24.

U obavljanju poslova pokrovitelja emisije Banka organizuje izdavanje finansijskih instrumenata sa obavezom njihovog otkupa od izdavaoca radi dalje prodaje ili sa obavezom otkupa od izdavaoca neprodatih finansijskih instrumenata.

Ugovorom o organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa (pokroviteljstvu) Banka se obavezuje da od izdavaoca kupi sve finansijske instrumente i potom organizuje njihovu dalju prodaju ili da kupi samo one finansijske instrumente koje ostanu neupisane i neplaćene nakon isteka roka za upis i uplatu, a zatim organizuje njihovu prodaju, dok se izdavalac obavezuje da za te usluge plati naknadu.

Ugovor o pokroviteljstvu koji banka zaključuje sa klijentom, naročito, sadrži:

- 1) obavezu pokrovitelja da otkupi celu emisiju ili samo deo neprodatih finansijskih instrumenata do isteka roka za upis i uplatu;
- 2) odgovornost ugovornih strana u vezi sa izdavanjem finansijskih instrumenata i emisionu cenu, odnosno kamatnu stopu;
- 3) potencijalnu obavezu izdavaoca da u određenom periodu nakon otpočinjanja primarne prodaje ne vrši izdavanje ili prodaju finansijskih instrumenata iste vrste;
- 4) odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja usluge pokroviteljstva.

Kada pri organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa učestvuje više učesnika, na strani pokrovitelja, oni su dužni da zaključe poseban ugovor kojim uređuju međusobna prava i obaveze, kojim utvrđuju jednog učesnika kao glavnog organizatora distribucije, koji potpisuje ugovor sa izdavaocem. Ovim ugovorom se uređuju se međusobna prava i obaveze Banke i drugih učesnika (investitora) i određuje organizator izdavanja finansijskih instrumenata na strani pokrovitelja.

2.8 Ugovor o agentu emisije bez obaveze otkupa

Član 25.

Kada obavlja poslove agenta emisije finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa neprodatih finansijskih instrumenata Banka za klijenta, izdavaoca finansijskih instrumenata, organizuje poslove u vezi sa:

- 1) izdavanjem finansijskih instrumenata javnom ponudom ili bez javne ponude;
- 2) uključivanjem izdatih finansijskih instrumenata na odgovarajuće tržište.

Poslove iz stava 1. ovog člana Banka obavlja na način koji će omogućiti primenu strategije u organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata koja je najpovoljnija za klijenta.

Ugovorom o organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa Banka se obavezuje da organizuje izdavanje finansijskih instrumenata, a klijent se obavezuje da za tu uslugu plati Banci naknadu.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana uređuju se međusobna prava i obaveze između Banke i klijenta, a naročito:

- 1) organizovanje poslova izdavanja finansijskih instrumenata;
- 2) organizovanje poslova uključivanja finansijskih instrumenata na odgovarajuće tržište;
- 3) visinu i način obračuna naknade i troškova za obavljanje poslova agenta emisije;

4) i druga međusobna prava i obaveze.

Banka je dužna da se stara da klijenti - kupci dužničkih finansijskih instrumenata naplate od izdavaoca tih finansijskih instrumenata nominalnu vrednost, odnosno nominalnu vrednost i kamatu o roku dospeća tih finansijskih instrumenata.

2.9 Ugovor o obavljanju poslova market-mejkera

Član 26.

Banka obavlja poslove market-mejkera u skladu sa ugovorom zaključenim sa klijentom kojim je definisana obavezna kupovina i prodaja finansijskih instrumenata na regulisanom tržištu u svoje ime i za svoj račun po ceni koju unapred objavljuje.

Poslove market-mejkera Banka obavlja na regulisanom tržištu, u skladu sa pravilima poslovanja organizatora određenog tržišta.

2.10 Ugovor o obavljanju poslova investicionog savetnika

Član 27.

Banka obavlja poslove investicionog savetnika u vidu pružanja savetodavnih usluga klijentima prilikom investiranja u finansijske instrumente na domaćem i inostranom tržištu.

Ugovorom se Banka obavezuje da obaveštava klijenta o stanju na tržištu finansijskih instrumenata, daje savete u vezi kupovine i prodaje određenih finansijskih instrumenata, izrađuje tehničke, fundamentalne i druge analize, daje investicione savete u pogledu jedne ili više transakcija finansijskim instrumentima i pruža i druge usluge u skladu sa Zakonom i relevantnim propisima, a klijent se obavezuje da će za to platiti proviziju u skladu sa Tarifnikom.

Ugovor o obavljanju poslova investicionog savetnika naročito sadrži:

- 1) međusobna prava i obaveze ugovornih strana,
- 2) vrste savetodavnih usluga koje su predmet ugovora,
- 3) uslove i način pružanja usluga,
- 4) iznos naknade i troškova u vezi sa obavljanjem poslova investicionog savetnika,
- 5) i druga prava i obaveze ugovornih strana.

Opšte informacije u cilju upoznavanja zainteresovanih lica sa Pravilima poslovanja, principima rada regulatornog organa i tehnikom funkcionisanja tržišta finansijskih instrumenata nemaju karakter savetodavnih usluga u smislu odredbi ove tačke.

2.11 Ugovor o obavljanju poslova upravljanja portfoliom

2.11.1 Ugovor o diskrecionom upravljanju portfoliom

Član 28.

Banka pruža usluge diskrecionog upravljanja portfoliom u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima i Pravilima poslovanja. Upravljanje portfoliom uključuje jedan ili više finansijskih instrumenata, na individualnoj i diskrecionoj osnovi, za svakog klijenta posebno, a na osnovu ovlašćenja klijenta.

Ugovor o diskrecionom upravljanju portfoliom posebno sadrži:

ID 11951 Prilog 2: Međusobna prava i obaveze klijenta i Banke, kao i obaveze obaveštavanja	Strana 21 od 24

- 1) međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- 2) konstatovanje da je Banka prikupila informacije o znanju i iskustvu klijenta u oblasti finansijskog investiranja, o njegovoj finansijskoj situaciji, uključujući i sposobnost da klijent pokrije eventualne gubitke, kao i o investicionim ciljevima klijenta i njegovoj toleranciji na rizik;
- 3) kategorizacija klijenta i procena podobnosti;
- 4) opis primerenog(ih) modela portfolija i posebno njegove(ih) rizika;
- 5) vrste finansijskih instrumenata koji se mogu kupiti i prodati i vrste transakcija koje se mogu izvršiti za račun klijenta, kao i sve zabranjene instrumente ili transakcije;
- 6) obaveze Banke u pogledu prethodnog i naknadnog objavljivanja informacija o troškovima i naknadama za pružanje usluga;
- 7) minimalni iznos ulaganja;
- 8) obaveze Banke u pogledu dostavljanja informacija klijentu;
- 9) da se na ugovor primenjuju Pravila poslovanja, druga interna akta Banke, Tarifnik, Zakon, podzakonska akta Komisije i pozitivni propisi;
- 10) i druga prava i obaveze ugovornih strana.

2.11.2 Ugovor o odobravanju kredita investitorima

Član 29.

Banka može odobravati kredit investitorima kao dodatnu uslugu u skladu sa Zakonom. Banka odobrava kredit investitoru radi zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je i sama uključena u transakciju.

Ugovor o kreditu koji se odobrava investitoru za kupovinu na margini posebno sadrži:

- 1) međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- 2) visinu utvrđenog limita za investitora;
- 3) dopunjavanje margine;
- 4) pravo Banke da se namiri iz finansijskih instrumenata za koje je investitor dao izričitu saglasnost da će služiti kao sredstvo obezbeđenja za obaveze po ugovoru;
- 5) iznos naknada i troškova u vezi sa ovim poslovima;
- 6) na koje vreme se zaključuje ugovor, odnosno period važenja ugovora;
- 7) da se na ugovor primenjuju Pravila poslovanja, Tarifnik (ukoliko se primenjuje), Zakon, podzakonska akta Komisije i pozitivni propisi;
- 8) i druga prava i obaveze ugovornih strana.

2.11.3 Ugovor o omnibus računu

Član 30.

Banka otvara omnibus račun na kojem se vodi, grupiše imovina nekoliko (najmanje dva) individualnih investitora/klijenata, a omnibus račun se vodi na ime investicionog društva/institucionalnog klijenta.

Banka i investiciono društvo zaključuju ugovor o otvaranju i vođenju omnibus računa.

Ugovor o omnibus računu posebno sadrži:

- 1) međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- 2) Banka je obavezna da dostavlja klijentu-investicionom društvu sve potrebne informacije o stanju finansijskih instrumenata na omnibus računu;

- 3) odgovornost prema individualnim investitorima/klijentima;
- 4) klijent - investiciono društvo je obavezno i odgovorno za izveštavanje stvarnih vlasnika, odnosno njihovih klijenata o imovini i novčanim sredstvima po osnovu ugovora sa njima zaključenim;
- 5) klijent - investiciono društvo je dužno da na zahtev regulatora ili Depozitara dostavi podatke o stvarnim vlasnicima i za to je odgovorno.
- 6) klijent - investiciono društvo je isključivo odgovorno i obavezno da dostavlja podatke o FATCA statusu stvarnih vlasnika, odnosno njihovih klijenata:
- 7) klijent - investiciono društvo je isključivo odgovorno za ispunjavanje obaveza po propisima kojima se reguliše sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 8) iznos naknada i troškova;
- 9) da se na ugovor primenjuju Pravila poslovanja, Tarifnik (ukoliko se primenjuje), Zakon, podzakonska akta Komisije i pozitivni propisi.
- 10) i druga prava i obaveze ugovornih strana.

2.12 Ugovor o pozajmljivanju

Član 31.

Banka može pozajmljivati, drugom klijentu, drugom investicionom društvu, drugoj kreditnoj instituciji, članu CRHOV-a finansijske instrumente čiji je zakoniti imalac Banka i čiji je zakoniti imalac klijent sa kojim Banka ima zaključen ugovor (ukoliko zakluče ugovor o pozajmljivanju ili da je klijent ovlastio na to pisanim putem) ili ugovor o upravljanju (kojim je ugovorena mogućnost pozajmljivanja finansijskih instrumenata klijenta).

Finansijski instrumenti na kojima je konstituisano pravo zaloge, odnosno čiji je promet ograničen, ne mogu biti predmet ovog ugovora o zajmu.

Ugovor o pozajmljivanju, odnosno ovlašćenje za pozajmljivanje, naročito, sadrži:

- 1) međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- 2) CFI kod i ISIN broj ili drugu međunarodno priznatu oznaku;
- 3) količinu finansijskih instrumenata koji se mogu pozajmljivati, odnosno koji se pozajmljuju;
- 4) trajanje ugovora, a koje ne može biti duže od godinu dana;
- 5) vreme na koje se finansijski instrumenti mogu davati na zajam odnosno na koje se pozajmljuju;
- 6) odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja.

Banka je dužna da najkasnije narednog radnog dana od dana prenosa finansijskih instrumenata sa računa klijenta, obavesti klijenta o datumu prenosa, količini i vremenu na koje su instrumenti pozajmljeni.

Ispunjenje obaveza zajmoprimca mora biti obezbeđeno davanjem zaloge.

Ako zajmoprimac ne izmiri o dospelosti svoju obavezu nastalu iz ugovora o pozajmljivanju, zajmodavac može odrediti vrednost svog potraživanja u odnosu na vrednost finansijskih instrumenata koju su oni imali na dan zaključenja tog ugovora ili na dan ispunjenja obaveze zajmoprimca i prodati predmet zaloge u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

2.13 Ugovor o pružanju usluga korporativnog agenta

Član 32.

Ugovorom o pružanju usluga korporativnog agenta Banka se obavezuje da za klijenta obavlja sve aktivnosti po osnovu korporativnih radnji, kao i dodatne usluge predviđene Zakonom, podzakonskim aktima i pravilima poslovanja CRHOV-a i ovim Pravilima poslovanja, a klijent se obavezuje da Banci za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom.

Ugovorom o pružanju usluga korporativnog agenta koji Banka zaključuje sa klijentom, uređuju se međusobna prava i obaveze između Banke i klijenta, koje Banka u ime klijenta sprovodi pred nadležnim institucijama: CRHOV, organizatorom tržišta i Komisijom.

2.14 Ugovor o pružanju usluga u postupku sprovođenja ponude za preuzimanje

Član 33.

Ugovorom o pružanju usluga u postupku sprovođenja ponude za preuzimanje, vrši se i otvaranje i administriranje depo računa finansijskih instrumenata, gde se Banka obavezuje da, u ime i za račun klijenta, otvori depo račun finansijskih instrumenata kod CRHOV, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima, pravilima poslovanja CRHOV, ovim Pravilima poslovanja i drugim propisima, a klijent se obavezuje da Banci za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom.